

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale, sev Institvtio Sacerdotvm, Ex Divinis Litteris Et Vetervm Patrvm Disciplina

Torres, Alfonso de

Ingolstadii, 1604

Cap. I. De ordinatione, & institutione Sacerdotu[m].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48973)

CAPVT I.
DE ORDINATIONE
ET INSTITVTIONE
SACERDOTVM.

SVMMARIVM.

SACERDOTIVM nouæ Legis ab ipso
Christo Domino nostro institutum, cum
potestate dimittendi & retinendi pecca-
ta, consecrandi, & offerendi. 1.2.3.4.

*In illud translatum est vetus: sed multum differunt in-
ter se. 3.4.*

• *Cœpit à S. Petro post Christum. 5.*

*Eo initiandus non festine, sed per gradus, & rite debet
ordinari; riteq. inuitatus ministrare. 6.7.8.12.35.42.*

Non propter lucrum. 16.

Non per inanem gloriam. 17.

Non per præmia. 18.

Debet rite conferri. 8.9.10.11.

Non indignis. 15.19.

*Non bigamis, non pœnitentibus, non repudiatarum
maritis, non seditiosis, non vsurariis, non suarum
iniuriarum vltoribus. 43.*

*Non habentibus in mente illa vitia, quibus Sacerdos
veteris*

- veteris legis carere debebat in corpore. 20.
 Sed multa virtute, & morum maturitate præditis, 24.
 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 36. 37. 38.
 Et habentibus scientiam. 41.
 Et castitatem. 44. 45.
 Et populi comprobationem. 31. 32. 33. 34. 35.
 Et ætatem legitimam. 36. 37. 38. saltem viginti quinque
 annorum. 40.
 Episcopus non multos passim ordinare debet. 47.
 Ordines conferens multa facit, imprimitq. caracte-
 rem in datione calicis. 21.
 Maximam confert potestatem ordinatis. 41.
 Eisque tradere debet Literas suæ ordinationis. 22.
 Et curatis Librum Diuinorum Officiorum, & Sacra-
 mentorum. 23.
 Qui tamen coram eo tenentur castitatem profiteri. 46.
 Libellus Officialis quid. 23.

ACCERTO pane gratias egit, & fregit, & de-
 dit eis, dicens: Hoc est corpus meum, quod
 pro vobis datur: hoc facite in meam commemo-
 rationem. *Luc. 22. 1. Cor. 11.* Hic instituisse Christum
 Sacerdotes nouæ legis semper tenuit Catholica Ecclesia:
 vt tradit Concilium Tridentinum Sess. 22. cap. 1. &
 Can. 2.

Sicut misit me Pater, & ego mitto vos. Hæc
 cum dixisset, insufflauit; & dixit eis: Accipite
 Spiritum sanctum: quorum remiseritis peccata,
 remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta
 sunt. *Ioan. 20.*

Vetus Sacerdotium in nouum trāslatum est, ac de eius potestate, & origine.

- 3 SACRIFICIUM, & Sacerdotium ita Dei ordinatione coniuncta sunt, vt vtrumq; in omni lege existerit. Cum igitur in nouo Testamento sanctum Eucharistię Sacrificium visibile ex Domini institutione Catholica Ecclesia acceperit, fateri etiam oportet, in ea nouum esse visibile, & externum Sacerdotium, in quod vetus translatum est. Hoc autem ab eodem Domino Salvatore Nostro institutum esse, atq; Apostolis eorumq; successoribus in Sacerdotio potestatem traditam consecrandi, offerendi, & ministrandi corpus, & sanguinem eius, nec non & peccata dimittendi, & retinendi, sacrae litterae ostendunt, & Catholicae Ecclesiae traditio semper docuit. *Conc. Trid. Sess. 23. cap. 1.*

Matthi
16. 18.
10. 20.

De differentia Sacerdotij veteris, & noui.

- 4 LUCERNAM per significationem recte Sacerdotium vetus accipimus, in nocte quidem sub umbra seruientis populi per necessarium, sed aspirante die nouae gratiae remouendum. Quia enim lucerna nocte clausis tantum in domibus lucens latius spargere radios sui fulgoris non sufficit: Sol autem exortus adeo cuncta foris, intusq; perlustrat, vt etiam lucernae iubar minus vtile, immo inextinguibile reddat, &c. *Ven. Beda super lib. 1. Reg. cap. 8.*

Sacer-

estis, si per spiritum septiformem decalogum Legis custodientes, probi & maturi in scientia, similiter & opere eritis. Sub eodem quoq; mysterio, & eadem figura in nouo Testamento Dominus septuaginta duos elegit, atque binos ante se in prædicationem misit, vt doceret verbo simul & facto, ministros Ecclesiæ suæ fide & opere debere esse perfectos; seu geminæ dilectionis, Dei scilicet, & proximi virtute fundatos. Tales itaq; esse studeatis, vt in adiutorium Moyse, & duodecim Apostolorum; Episcoporum videlicet Catholicorum, qui per Moysen & Apostolos figurantur, digne per gratiam Dei eligi valeatis, &c. Itaque dilectissimi fratres, (quos ad nostrum adiutorium fratrum nostrorum arbitrium consecrandos elegit) seruate in moribus vestris castæ & sanctæ vitæ integritatem; agnoscite quod agitis; imitami quod tractatis: quatenus mortis Dominicæ mysterium celebrantes mortificare membra vestra à vitiis, & concupiscentiis omnibus procuretis. Sit doctrina vestra spiritualis medicina populi Dei: sit odor vitæ vestræ delectamentum Ecclesiæ Christi, vt prædicatione, atque exemplo ædificetis domum, id est, Ecclesiam Dei: quatenus nec nos de vestra profectione, nec vos de tanti officii susceptione damnari à Domino; sed remunerari potius mereamur.

Ex Pontificalis Romani admonitione ad Presbyteros.

De eodem.

7 CVM rerum necessitas exposcit pensandum valde

valde est, ad culmen quisq; regiminis qualiter veniat; atque ad hoc rite perueniens qualiter viuat; & bene viuens qualiter doceat; ac recte docens infirmitatem suam quotidie, quanta valet cogitatione, cognoscat. *S. Greg. in præfatione Pastoralis.*

Instructio S. Ioannis Euangelistæ ad Sacerdotalem ordinem conferendum.

DE ordinatione presbyteri ego dilectus à Domino constituo vobis Episcopis. Cum presbyterum ordinas, Episcopo, impone ipse manum capiti presbyteri, adstantibus tibi presbyteris, & diaconis: &, faciendò precationem, dic: Domine omnipotens Deus noster, qui cuncta per Christum condidisti, & vniuersa per ipsum prouidentia tua, vt cuiq; naturæ conuenit, curas: qui enim potest varia efficere, hic etiam potest variis modis prouidere. nam immortalibus quidem, sola conseruatione prospicis, mortalibus vero, successione; animæ, cura, & studio legum; corpori, expletione indigentia. Ipse igitur & nunc respice Ecclesiam tuam sanctam, & auge eam, & multiplica eos, qui in ea præsunt: & da virtutem, vt verbo, & opere ad ædificationem populi tui laborèt. Ipse etiam nunc respice hunc famulum tuum suffragio, & iudicio totius cleri ordini presbyterorum adscriptum; impleq; eum spiritu gratiæ, & consiliis ad opitulandum populo tuo, ad eumq; corde mundo gubernandum: sicut respexisti populum tuum electum; & sicut Moyse seniores eligere iussisti, quos spiritu

impleuisti. Et nunc Domine præsta seruans in nobis spiritum gratiæ tuæ non deficientem: vt plenus operationibus ad sanandum aptis, & sermone ad docendum idoneo populum tuum mansuete erudiat, & seruiat tibi sincere; ac mente pura, & anima volente, ac pro populo tuo sacra rite sine vitio operetur, per Christum tuum, cum quo tibi gloria, honor, cultus, & sancto Spiritui in sæcula. Amen.
S. Clemens de Constitut. Apost. lib. 8. cap. 16. al. 24.

De eodem.

9 SACRAMENTVM Sacerdotalis promotionis præ cæteris omnibus magis accurate, ac digne dandum est, vel accipiendum: quia, nisi ita collatum fuerit, eo desinet esse ratum, quo non fuerit rite perfectum. Cætera enim sacramenta vnicuique propter se dantur; & vnicuiq; talia fiunt, quali corde, vel conscientia accipiuntur. Istud solum non propter se solum, sed propter alios datur: & ideo necesse est, vt vero corde, mundaq; conscientia, quantum ad te, sumatur; quantum ad alios vero, non solum sine omni culpa, sed etiam sine omni infamia, propter scandalum fratrum, ad quorum vtilitatem non solum vt præsent, sed etiam vt profint, Sacerdotium datur, *Gratianus 1. q. 1. cap. Si qui Episcopi.*

De eodem.

10 CVM sit ars artium regimen animarum, districte præcipimus, vt Episcopi promouendos in Sacerdotes diligenter instruant, & informant, vel per

per se ipsos, vel per alios idoneos viros super diuinis officiis, Ecclesiasticisq; Sacramentis, qualiter ea valeant celebrare. Quoniam si de cætero rudes, & ignaros ordinare præsumpserint, & ordinatores, & ordinatos vltioni graui decernimus subiacere. Sãctius enim est, maxime in ordinatione Sacerdotum, paucos bonos, quam multos malos habere ministros; quia, si cæcus ducit cæcum, ambo in foueam dilabuntur. *Innoc. 3. de et. & qualit. ca. eo. Mat. 18.*

**Exemplum de S. Leone Papa, contra
Episcopos male manus imponentes.**

CVM descendisset Abbas Amos Hierosolymam, ^{II.}
& Patriarcha ordinatus esset, venerunt omnes monasteriorum eremi Abbates, vt adorarent eum, inter quos affui & ego cum Abbate meo: cœpitq; Patriarcha dicere patribus: Orate pro me, Patres, nam magnum onus, & intolerabile mihi iniunctum est; Sacerdotiiq; dignitas me terret immodice: Petri enim & Pauli, & similium est, regere rationabiles animas. Ego infelix peccator sum. Plus autem, quam cætera, timeo ordinationum sarcinam: nam inueni scriptum, quod beatissimus, & æqualis Angelis Papa Leo per quadraginta dies perseuerauerit ad sepulcrum Apostoli Petri, vigiliis, & orationibus insistens; petensque ab Apostolo, vt pro se apud Deum intercederet, vt dimitterentur sibi peccata sua. Impletisque diebus quadraginta apparuit ei Petrus Apostolus, dicens: Oraui pro te, & dimissa sunt tibi peccata, præterquam

quam impositionis manuum : hoc enim à te solum requiritur, siue bene, siue fortassis aliter egeris. *S. Antoninus in Summa, p. 3. t. 20. c. 2. §. 1. Ioannes Moschus Euiratus in suo Prato spirituali. c. 149.*

Aduerte hic, quatenus dicitur esse quaedam peccata dimissa, quaedam non, debere intelligi quoad pœnam, non quoad culpam: impium enim esset dimidiam sperare veniam à Deo, cuius perfecta sunt opera. S. Tho. p. 3. q. 86. art. 3.

Quo affectu accedere debeat initiandus ad ordines suscipiendos.

12 QVI Sacerdotio initiandus est non alio affectu accedere debet, quam ad submitteudos humeros non dignitati externæ, sed magis publico munere vice Christi in Ecclesia gerendo. In quam sententiam dixit Apostolus: qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat. Cogitare secum debet, vt imitator Christi sit, cuius legatione fungitur; nec aliter arbitrari debet, cum ordinatur ab Episcopo, quam se ab ipso Christo, ad ipsius Ecclesiæ munia exequenda mitti, ac destinari, idque cum multa, & insigni potestate, ac virtute; nimirum diuina, & ea qua Christus missus est, sicut ipse dixit: Sicut misit me Pater & ego mitto vos: qui vos audit, me audit; & qui vos spernit me spernit. Qui alio affectu sacros ordines ambiunt; nempe, vt vel cæteros in honore præeant, vel vt de Ecclesiæ thesauris laute viuant, ac ventri indulgeant, hos scriptura non mitti; sed suo nomine venire dicit,

Joan. 21.
Mat. 10.
Luc. 10.
Matt. 7.
Joan. 10.

dicit: ac lupos, fures, & latrones appellat, qui non intrant per ostium; sed aliunde ascendunt, maximi criminis rei, quod ingens vltio tandem certo certius subsequetur *Conc. Colon. de sacram. ord. ad fin.*

De eodem.

QUISQUIS Sacerdotium non ad elationis pompam, sed ad utilitatem adipisci desiderat prius vires suas cum hoc, quod est subiturus, onere metiatur: vt, si impar est, abstineat; & ad id cum metu etiam, cui se sufficere existimat, accedat. *S. Greg. lib. 7. Epit. 110. 1. q. 1. c. non est putanda.*

De eodem.

SI clericatus te titillat desiderium, discas quod possis docere, & rationabilem Christo hostiam offeras; ne miles ante, quam tiro; ne prius magister sis, quam discipulus. *S. Hieron. Epist. 4. ad Rusticum 16. q. 1. c. eo.*

De temeritate indignorum, qui ad presbyterium assumi volunt.

O peruersitas, ô abusio filiorum Adam, qui cum ascendere difficillimum sit, descendere autem facillimum, ipsi & leuiter ascendunt, & descendunt difficilius, parati ad honores, ad celsitudines graduum Ecclesiasticorum, ipsis etiam Angelicis humeris formidandos, &c. Curritur passim ad sacros ordines, & reuerenda quoque ipsis spiritibus Angelicis mysteria homines apprehendunt sine reuerentia, sine consideratione, &c. *Sed Bernard. de conuers. ad cler. c. 29. S. Bonauent. in Phar. l. 1. c. 24.*

De

De nequitia eorum, qui propter lucrum
temporale volunt in Presbyteros or-
dinari.

¹⁶
Ioan. 6. AMEN, Amen dico vobis, quæritis me, non
quia vidistis signa; sed quia ex panibus meis man-
ducastis, & saturati estis. Per eorum personam Do-
minus illos intra sacram Ecclesiam detestatur, qui
per sacros ordines ad Dominum propinquantes,
non in eisdem ordinibus virtutū merita; sed sub-
sidia vitæ præsentis exquirunt, nec cogitant, quid
viuendo imitari debeant; sed quæ compendia per-
cipiendo satientur. *S. Greg. Moral. l. 2. c. 17.*

De ordinatione festina indignorum, in-
stinctu inanis gloriæ.

¹⁷ QUIDAM, instinctu inanis gloriæ illecti, ex
laico repente habitu sacerdotij honorem arripi-
unt, & (quod dicere pudet, & graue tacere est)
regendi rectores; & qui docendi sunt doctores
nec erubescunt fieri, nec metuunt, ducatum ani-
marum impudenter assumunt, quibus via omnis
gnota ductoris est: & quo vel ipsi gradientur,
ignari sunt. Quod quam prauum, quamue sit
temerarium, seculari etiam ordine, & disciplina
monstratur. Nam, dum dux exercitus non nisi la-
bore & sollicitudine expertus eligitur, quales ani-
marum duces esse debent, qui ad culmen imma-
tura cupiunt festinatione conscendere, huius sal-
tem rei comparatione considerent, & aggredi
repente in expertos labores abstineant, ne cæca
hono-

honoris ambitio, & ipsis in pœnam sit, & alijs pestifera erroris semina iaceat; quippe qui non didicerunt quod ipsi doceant. *S. Greg. in Reg. lib. 7. ep. 114. dist. 61. c. sacerdotale. S. Adrianus Papa epistola 1.*

De ordinatis per præmia.

VALDE contristor, & terræ illi condoleo, quia, 18
dum sanctum Spiritum, quem per manus impositionem omnipotens Deus hominibus largiri dignatur, diuino munere habere despiciunt, sed præmiis assequuntur, Sacerdotium ibi diu subsistere non arbitror. *Idem Gregor. ibidem, lib. 7. ep. 113. lib. 4. epist. 50.*

De populis, vbi presbyteris dignis præferuntur indigni.

CVM videris nonnullos quidem dignos, qui in 19
ordine presbyteratus cooptantur, & ij delitescunt, aut neglectim transmittuntur, præq; iis designantur indigni, scito quia Dominus ab eiusmodi populo aufert presbyterum &c. *S. Basilius super Isa. c. 3.*

De vitiis, quibus carere debet ordinandus in Sacerdotem.

IVBETVR Sacerdotibus, vt nulla debilitate in- 20
signes sint, ne cæcus, ne claudus, &c. Quæ omnia *Leu. 21.*
referuntur ad animæ vitia. Nam cæcus Sacerdos est, qui scripturæ scientiam non intelligit: &, quo gressum doctrinæ, vel operis porrigit, per ignorantiam nescit. De talibus scriptum est per Isaiam, *Isa. 56.*
Speculatores eius cæci omnes. Claudus quidem est, qui intelligit quid docere debeat; sed tamen præce-

præcepta quæ docet non implet. Paruo autem naso est, qui ad tenendam mensuram discretionis idoneus non est. Grandi & torto naso est, furibundus & minax cum superbiæ arrogantia, vel immoderata discretionem. Fracto autem pede, vel manu est, qui viam Dei, quam docet, pergere non studet. Gibbosus quoque Sacerdos est, quem terrenæ cupiditatis pondus deprimit, & tardius ad superna intendit. Lippus vero est, cuius ingenium ad veritatis cognitionem emicat; sed hoc carnaliter viuendo obscurat. Albuginem quoque habet in oculo, qui arrogantia sapientiæ, seu iustitiæ cæcatur. Iugem vero scabiem habet, cuius carnis petulantia sine cessatione dominatur. Impetiginem quoque habet in corpore, qui auaritia vastatur in mente, quæ nisi in paruo compescitur, nimirum sine mensura dilatatur. Ponderosus vero est, qui, etsi turpitudinē non exercet opere, sed ab hac cogitatione continua sine moderamine grauatur in mente. *S. Isidor. in Leuit. c. 18. S. Greg. in Pastor. p. 1. c. 11. Gratian. dist. 49. per tot. Ven. Beda sup. Leuit. c. 13. De Gentilium sacerdotibus vide idem apud Alexandrum ab Alexandro. l. 6. c. 14. Genialium dierum.*

In collatione ordinum quid faciat Episcopus, & quando Sacerdotalis character imprimatur.

21 EPISCOPVS in collatione ordinum duo facit: præparat enim ordinandos ad ordinis susceptionem, & ordinis potestatem tradit. Præparat qui-

quidem & instruendo eos de proprio officio, & aliquid circa eos operando, vt idonei sint potestatem accipiendi. Quæ quidem præparatio in tribus consistit; scilicet benedictione, manus impositione, & vnctione. Per benedictionem diuinis obsequiis mancipatur, & ideo benedictio omnibus datur. Per manus impositionem datur plenitudo gratiæ, per quam ad magna officia sint idonei. Et ideo solis diaconis, & sacerdotibus fit manus impositio, quia eis competit dispensatio sacramentorum; quamuis vni vt principali, & alteri sicut ministro. Vnctione ad aliquod sacramentum tractandum consecrantur. Et ideo Vnctio solis Sacerdotibus fit, qui propriis manibus corpus Christi tangunt: sicut etiam calix inungitur, qui continet sanguinem; & patena, quæ continet corpus. Sed potestatis collatio fit per hoc, quod datur eis aliquid, quod ad proprium actum pertinet. Et, quia principalis actus Sacerdotis est cōsecrare corpus & sanguinem Christi, ideo in ipsa datione calicis sub forma verborū determinata character Sacerdotalis imprimitur *S. Tho. in 4. dist. 24. q. 3. art. 3.*

Ordinati accipiunt ab ordinatoribus suis
litteras suæ ordinationis.

QUICVMQVE deinceps ab Episcopis ordinan- 22
tur, litteras accipiunt ab ordinatoribus suis, manu eorum subscriptas, continentes annum Domini, & diem: vt nulla altercatio de posterioribus, vel anterioribus oriatur. *Concil. Mileuitan. c. 14.*

Presby-

Presbyteri curati accipiunt ab Episcopo
Libellum Officiale.

- 23 QUANDO Presbyteri in Parochijs ordinantur, Libellum Officiale à Sacerdote suo accipiunt, vt ad Ecclesias deputatas sibi instructi accedant; ne per ignorantiam etiam in ipsis Sacramentis diuinis Christum offendant: vt, quando ad Litanias, vel ad Concilium venerint, rationem suo Episcopo reddant, qualiter suum officium celebrent, vel baptizent. *Concil. Toletan. 4. dist. 38. c. 10.*

Libellum officiale] *Erat liber manualis, continens doctrinam de diuinis officiis & Sacramentis. Vide Amalarium Fortunatum de Ecclesiast. off. l. 4. c. 29. De illo videtur fieri mentio in Concilio Moguntino c. 22.*

Ordinandi quales.

- 24 EPISCOPUS, elige adiutores tuos vitæ & iustitiæ operarios, Deo gratos, quos ex cuncto populo maxime dignos probaris, & faciles ad vexationes, & molestias in vsus ministerij sustinendas. *S. Clemens de Constitut. Apost. lib. 3. c. 15.*

De eodem.

- 25 CONSTITUTE presbyteros homines pios, iustos, mites, non cupidos, veritatis studiosos, probatos, sanctos, non acceptores personarum, qui valeant docere sermonem veritatis, recte procedentes in placitis Domini. Vos vero eos honorate, vt patres, vt dominos, vt beneficos, vt bene viuendi auctores. *Idem Clemens lib. 7. cap. 32.*

Et eos, qui eleemosynæ amorem habuerint. *S. Gregor. lib. 3. epist. 27.*

De

De eodem exemplum.

MEMINISTIS, filij, quendam amicum, cum se- 26
 dulis se videretur commendare officiis, hoc solo
 tamen à me in clerum non receptum, quod gestus
 eius plurimum, dedeceret. Alterum quoq; cum in
 clero reperissem iussisse me, ne vniquam præiret
 mihi, quia velut quodam insolentis incessus ver-
 bere oculos feriret meos. nec fefellit sententia & c.
S. Ambros. lib. 1. cap. 18. de Officiis.

De eodem.

Is qui ad sacerdotum sortem admittitur, pri- 27
 mum probetur, an integer, aut incolumis, & inge-
 nuus sit. Deinde, ex pura maxime domo, & à cæde
 purus, & ab omnibus huiusmodi, quæ aduersus
 res diuinas committuntur; & vt ipse, ac pater, &
 mater ipsius similiter vixerint. *Plato dial. 6. de Le-
 gibus.*

De eodem.

TRIA requiruntur, vt infra, p. 3. c. 3. §. 7. Ne sit 28
 neophytus.

De eodem.

PROVIDVM debet esse iudicium Sacerdotale: 29
 nec facile male sanæ conscientie committendum
 id muneris, ne fiat error deterior priore. Vase
 enim fetido vel oleum, vel vinum facile corrup-
 pitur. *S. Ambros. lib. 1. epist. 3.*

De eodem:

QVI piè & fideliter in ministeriis ante actis se 30
 gesserint, & ad presbyteratus ordinem assumun-
 tur,

B

tur,

tur, bonum habeant testimonium, & hi sint, qui non modo in diaconatu ad minus annum integrum (nisi ob Ecclesiæ utilitatem, ac necessitatem aliud Episcopo videatur) ministrauerint; sed etiam ad populum docendum ea, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, ac administranda Sacramenta, diligenti examine præcedente, idonei comprobentur: atq; ita pietate & castis moribus conspicui, vt præclarum bonorum operum exemplum, & vitæ monita ab eis possint expectari. *Concil. Trident. Sess. 23. cap. 14. de reform.*

Adde, quod Psalterium etiam memoriter scire tenebatur ordinandus. *Concil. Toletan. 8. c. 8. Nicephorus hist. Eccles. l. 15. c. 23.*

De eodem : ac de populi comprobatione.

31
Nu. 20. SACERDOS plebe præsentem sub omnium oculis deligatur, & dignus, atq; idoneus publico iudicio ac testimonio comprobetur; sicut Dominus Moyse præcepit, dicens: Prehende Aaron fratrem tuum, & Eleazarum filium eius, & impones eos in montem coram omni synagoga: & exue Aaron stolam eius, & indue Eleazarum filium eius, & Aaron positus moriatur illic. Coram enim synagoga iubet Deus constitui sacerdotem, id est, instruit, & ostendit, ordinationes sacerdotales non nisi sub populi assistentis conscientia fieri oportere: vt plebe præsentem vel detegantur malorum crimina, vel bonorum merita prædicentur, & sit ordinatio iusta,

sta, & legitima, quæ omnium suffragio, & iudicio fuerit examinata, &c. *S. Cypr. l. 1. epist. 4.*

De eodem.

DECET actuum nostrorum testem esse publicam attestationem, ne derogetur muneri: ut, qui viderit ministrum altaris congruis ornatum virtutibus, auctorem predicet, & dominum veneretur, qui tales seruulos habeat, &c. *S. Ambr. de of. l. 1. c. 5.*

De eodem: ac de mystica eius significatione.

REQUITVR in ordinando Sacerdote populi presentia, ut sciant homines, & certi sint, quod qui præstantior est ex omni populo, qui doctior, qui sanctior, qui in omni virtute eminentior, ille eligatur ad sacerdotium, & hoc attestante populo; ne qua postmodum retractatio cuiquam, ne quis scrupulus resideret. Hoc est, quod & Apostolus præcipit in ordinatione Sacerdotis, dicens: Oportet autem illum & testimonium habere bonum ab iis qui foris sunt. Ego autem & amplius aliquid video in eo quod dicit, quia conuocauit Moyses omnem Synagogam. Et puto, quod, Congregare Synagogam hoc sit, colligere omnes animi, & in vnum congregare virtutes: ut, cum sermo de sacerdotalibus Sacramentis habetur, vigilent omnes animi virtutes, & intentæ sint, ut nihil scientiæ, nihil in eis sapientiæ, nihil desit industriæ; sed adsit omnis multitudo sensuum, adsit omnis congregatio sanctarum cogitationum: ut, quid si

Pontifex, quid vnctio, quid indumentum eius conferens, intra sacrarium cordis sui possit aduertere. *S. Hieron. 8. q. 1. c. licet. Origenes hom. 6. ad c. 6. Leuit.*

De eodem.

34 **CHRISTIANI**, quando Sacerdotes ordinare volebant, prius ipsorum nomina palam proponebant, hortantes populum: vt, si quid quis haberet criminis, probaret manifestis rebus. *Ælius Lampridius in Alex. Seuero.*

De eodem: ac de ordinatione per gradus.

35 **ORDINATE** ad ordines procedendum est: Nam casum appetit, qui ad summi loci fastigia postpositis gradibus per abrupta ascensum querit. *S. Bonau. in Phar. l. 1. c. 24. ex S. Greg. dist. 48. sicut neophitus. & dist. 59. per tot. Concil. Trident. Sess. 23. c. 11.*

De eodem: ac de ætatis, & morum maturitate.

36 **IN** Sacerdotibus eligendis, vel ordinandis, curam oportet esse perspicuam. Irreprehensibiles enim esse conuenit, quos præesse necesse est corrigendis. Longa debet vitã suam probatione monstrare, cui gubernacula committuntur Ecclesiæ. *Hormisda Papa dist. 61. c. eo. Catechismus Pij V. de sacramento Ordinis, vers. tertius.*

De eodem.

37 **MERITO** Patrum beatorum venerabiles sanctiones, cum de electione Sacerdotum loquerentur,

tur, eos demum sacris administrationibus idoneos censuerunt, quorum omnis ætas à puerilibus exordiis vsque ad perfectiores annos per disciplinæ stipendia Ecclesiasticæ cucurrisset, & vnicuique testimonium prior vita præberet, &c. *S. Leo epist. 87. c. 1. dist. 61. can. miramur. & per tot. Concil. Sardicen. c. 13. S. Gregor. Pastor. p. 3. admonitione 35.*

De eodem.

PRESBYTEROS oportet esse matura ætate pro-
uectos, & qui temporis prolixitudine, & multarum rerum cognitione periti, quique ab ipsa primum floescente canitie exhibuerint morum constantiam: Gloria enim seniorum canities. Sicut tandem comperietur senilis sensus, & prudentia in ætate iuuenili, donum hoc haudquaquam aspernabile; immo fides habenda est ei, qui dicit: Canities autem prudentia est in hominibus. Ea enim senectus prudentiæ ac sensuum laudem promeretur ampliore tanto præ eo, qui ad crinium alborem per senilem consistentiam peruenit. Fortasse hoc insinuat scriptum: A vultu cano consurges, & honorabis faciẽ presbyteri. Si quis fuerit ad exemplum sapientis illius Danielis, corpore quidem iuuenculus, canus vero sensu; utiq; iustius venit præferendus istis, qui in proposito flagitiosæ, ac petulantis vitæ consenescentes canitiem ostentant corporis: sicut seniores illi in Babylone inueterati dierum malorum. Quare & ad Danielelem adhuc puerulum, qui per sensibilem ætatem erat quidem

38

*Pro. 20.**Ibid.**Leu. 19.**Dan. 13.*

iunior, at intellectu prudencia canus, transferat donum Presbyterij, *S. Basilius sup. c. 3. Isa. & oratione 18. De honore parentibus deferendo.*

De eodem.

39 *2. Ti. 1.* QUID est Manus cito imponere, nisi ante ætatem maturitatis, ante tempus examinis, ante meritum obedientiæ, ante experientiam disciplinæ, Sacerdotalem honorem tribuere non probatis? Et, quid Communicare peccatis alienis, nisi talem effici ordinantē, qualis ille est, qui nō meruit ordinari? *S. Leo epist. 85. dist. 61. c. miramur dist. 78. c. eod.*

De eodem, & qua ætate.

40 SI quis triginta ætatis suæ annos impleuerit, nullo modo Presbyter ordinetur, etiam si valde sit dignus: quia & ipse Dominus trigesimo anno baptizatus est; & sic cœpit docere. Oportet ergo, eum qui ordinandus est vsque ad hanc ætatem legitimam consecrari. *S. Fabianus Papa, vt refert Iue Carnoten. l. 6. c. 30. non Bonifacius, vt habetur dist. 78. c. eod. iuncto c. Nemo, Concordat Conc. Agathen. c. 17. & Neocesarien. c. 11. & Toletan. 18. c. 19. Iustin. Imp. nouell. 115. c. 20. Postea vero Zacharias Papa eadem dist. c. Si triginta. sic ait: Si triginta annorum non reperietur, & necessitas exposcit, à viginti quinque annis sacerdotes ordinentur. Ita Concil. Trident. Sess. 23. c. 12. & 14.*

Sacerdotis potestas circa quæ, & quæ cuique scientia necessaria.

41 SACERDOS habet duos actus, vnum principalem

lem circa corpus Christi verum, & vnum secunda-
rium circa corpus Christi mysticum. Secundus de-
pendet à primo; sed non conuertitur. Et ideo ali-
qui ad Sacerdotium promouentur, quibus com-
mittitur tantum primus actus: sicut religiosi, qui-
bus cura animarum non committitur, & à taliu ore
non requiritur lex; sed solum, quod Sacramenta
conficiant. Et ideo talibus sufficit, si tantum de sci-
entia habeant, quod ea quæ ad Sacramentum confi-
ciendum spectant, rite seruare possint. Alij promo-
uentur ad alium actum, qui est supra corpus Chri-
sti mysticum; & à taliu ore popul^o legem requirit.
Vnde scientia legis in eis esse debet: non quidē vt
sciant omnes quæstiones legis difficiles, quia in his
debet ad superiores haberi recursus; sed sciāt, quæ
populus debet credere, & obseruare de lege. Sed ad
superiores sacerdotes, scilicet Episcopos, pertinet,
vt etiam ea quæ difficultatē in lege facere possint
sciant; & tanto magis, quanto in maiori gradu col-
locantur. *S. Thom. in 4. dist. 24. q. 1. art. 3.*

De mutatione Laici in Sacerdotem, deq; excellencia, & virtute Sacerdotij.

CVM heri, ac tempore superiori, vnus è multi- 42
tudine ac plebe esset, repente redditur præceptor,
præses, doctor pietatis, mysteriorum latentium præ-
sul; eaque contingunt ei, cum nihil vel forma, vel
corpore mutatus; sed, quod ad speciem externam at-
tingit, ille sit qui erat, inuisibili quadam vi, ac gratia,
inuisibilem animam in melius transformatam gerens.
Atq; ita ad multas res animaduertens, cōtemnen-
da qui-

da quidem videbis ea quæ apparent; magna vero, quæ ab illis efficiuntur, &c. *S. Gregor. Nyssen. de sancto baptismo. Vide optimam epistolam 3. S. Siricij Papæ. Et S. Gregor. lib. 4. epist. 50. Gratianus distin. 59. per totam.*

Bigamus non ordinetur, non seditiosus, non vsurarius, non propriarum iniuriarum vltor.

43

BIGAMI pœnitentes, vel repudiarum mariti ad Sacerdotium non ascendant. *Concil. Aurelianen. de bigam. c. 1. c. de bigamis. c. Nemo. S. Hieron. epist. 50. Item nec seditiosi, nec vsurarij, nec iniuriarum suarum vltores. Concil. Carthaginens. 4. Distinct. 23. c. talis.*

Sacerdos seruire tenetur castitatem.

44

SACERDOTES & *Leuitæ* pudicitiam ex die ordinationis suæ seruire debent, quibus vel sacerdotium, vel ministerium sine successione est; nec preterit dies, qua vel à sacrificiis diuinis, vel à baptis-
matis officio vacent. *S. Innoc. Papa epist. 2. c. 9. dist. 31. c. tenere. S. Ambros. super epist. ad Timoth. 1. Vide infra. parte 2. c. 5. de Pudicitia. n. 5.*

Votum solenne tantum est illud, quod faciunt ordines suscipientes sacrum, & monachi profitentes.

45

ILLVD solum votum debet dici solenne, quantum ad post contractum matrimonium, dirimendum, quod sollemnizatum fuerit per susceptionem sacri ordinis; aut per professionem expressam, vel tacitam, factam

factam alicui de religionibus per Sedem Apostolicam approbatis. *Bonifacius VIII. de Voto. c. vnico. l. 6.*

Presbyteri, qui parochiis præficiuntur, coram Episcopo profitentur castitatem.

Q V A N D O presbyteri, vel diaconi per parochias constituuntur, oportet eos professionem Episcopo suo facere: vt caste & pure viuant sub Dei timore; &, dum eos tali professione obligauerit, sanctam disciplinam retineant. *Concil. Tolentan. 5. dist. 28. c. 10.* 46

Ne multi clerici passim ordinentur.

N V L L V S Episcopus multitudinem clericorum faciat passim: debet enim secundum redditum Ecclesiarum etiam numerus clericorum moderari. Et siquidem is qui sacrosanctam ædificauit Ecclesiam statuit ab initio numerum clericorum, qui debent in eadem Ecclesia consecrari, ille numerus custodiatur. Sin autem numerus præfinitus non est, neque per amicitiam, neque per gratiam oneranda sacrosancta Ecclesia est; sed moderandus numerus erit cura, & sollicitudine Patriarcharum, & Metropolitanorum, & aliorum Episcoporum. *Imp. Iustin. nouella 6. c. 8. & in authent. vt determinatus sit numerus clericorum. coll. 1. & de mensura ordinandorum coll. 3. & de sacrosanctis Ecclesiis, c. non plures.* 47

Huius nouellæ constitutionis dispositio (si vnquam alias) hac nostra tempestate maxime videtur obseruanda, in qua videmus miserè sacerdotes contemni, (vt

Epist. 85 etiam de sua conqueritur ad Euagrium Hieronymus) ex nimia illorum multitudine, quæ solet vilipendium gignere: sicut ex aduerso cuiuslibet rei raritas pretium, æstimationemque parit. Quo fit, vt, si vnum è duobus daretur mihi, crederem fore Deo gratius, Christianæq; Republ. vtilius, plura beneficia vni Sacerdoti, docto, prudenti & pio conferri propter sacerdotum paucitatem; quam singula singulis ineptis dari, vt omnibus illis satisfiat. Cum scriptum sit: Non concupiscit Deus multitudinem filiorum infidelium, & inutilium; & ne iucunderis in filiis impiis, si multiplicentur; nec oblecteris super ipsos, si nõ est timor Dei in illis: melior est enim vnus timens Deum, quam mille impij: & ab vno sensato inhabitabitur patria, & à tribus impiis deseretur. De quo S. Clemens ep. 2. ad Iacobum fratrem Domini. distinct. 23. c. talis. Et querulis tot ordines ambientium vocibus possent sanctissimi Episcopi opponere, præter alias multas antiquorum Patrum traditiones, nouissima Sacrosancti Concilii Tridentini decreta: quæ si ad vnguem obseruentur, pauciores sine dubio ad ordines prouehentur; maxime si non nisi per temporum interstitia tam minores, quam maiores ordines conferantur: si ita de ordinandi ætate, genere, & moribus inquiretur; vt, non nisi cuius probata vita senectus sit admittatur, cuiusque scientiæ spes maioribus ordinibus dignum non ostenderit, ac tam crebra Corporis Christi communio, quam Ecclesiæ, cui adscriptus fuerit, frequens ministerium commendet. Videtur etiam ad id non fore inutile, si Prælati subditos ad alium Episcopum ordinandos nisi vrgenti de causa minime transmittant-

*Eccli. 15
26. de
ætat. &
qual. c.
cum sit.*

mittant; neque in sua quisque diœcesi pluries, quã semel
 in anno, ordinationes sacras celebrent: quas olim solo
 mense Decembri peragi solitas vsque ad Papam Simpli-
 cium (qui fuit à S. Petro quadragesimus nonus) te-
 stantur eius acta, & Amalarius Fortunatus l. 2. de
 Eccles. off. cap. 1. & Micrologus de Eccle. obseru. c. 28.
 Licet S. Leo ep. 7. ad Dioscorum Alexandria Episcopũ
 solo Sabbatho sancto, aut Paschæ die celebrari consti-
 tuerit. Quibus quidem diebus paucissimos sacris initiari
 consueuisse satis notum est illis, qui veterum Romano-
 rum Pontificum vitas perlegerint. Adde quod propo-
 sitæ rationi maxime cõducere, valdeq; necessarium fore
 videtur, si exigatur ab ordinãdis vel amplius, quã an-
 te hac, patrimoniu vel pinguius beneficium, vt in sum-
 ma temporis huius rerum omnium caritate potius cum
 filio frugi in domo patris sui abundant panibus; quã cũ Luc. 15.
 perduto adolescētulo fame perire, ac mēdicare cogātur.
 Quorum omnium difficultas, tēporis videlicet prolixitas,
 seuerum scientiæ examen, ac diligens natalium, fa-
 cultatũ, ac morum exploratio quamplurimos ab ambi-
 endis ordinib. deterrebit; stabũtq; in acie, nec ab incepto
 desistent illi solũmodo, quorum vndiq; probata virtus,
 & constans animi desideriu ad tantã dignitatẽ à Domi-
 no vocatos esse testentur. Quod quidẽ minus durũ vi-
 debitur illi, qui attente consideret terminos antiquos,
 quos posuerunt nobis Patres nostri ad sacerdotium per Pro. 23.
 ordinum gradus ascensuris. E quibus, præter alia, quæ
 superius adduximus, testimonia, vnicum hic proferre
 libet ex Synodo Romana sub Syluestro, quod huic di-
 gressiunculæ finem dabit. Vt nullus, inquit, ex laica
 per

persona ad honorem Acolyti vsque ad Episcopatum subleuaretur, nisi prior fuisset Lector annis triginta. Deinde vno die Exorcistæ, & postea caperet onus Acolyti, & faceret in eodem ordine Acolyti annos decem, vt acciperet onus Subdiaconi, & in Subdiaconatu esset annos quinque, deinde ad Diaconatus honorem pertingeret fixus rogantibus triginta presbyteris examen, vt esset Subdiaconus Cardinalis: quia à prima Sede erat constitutum, vt seruiret annos septem. Hoc enim, quod si quis desideraret ordinem presbyterij, ita exigeretur, vt in septem annis à cuncto Clero Romano probaretur doctrinæ, natiuitatis, generositatis; & consilio non expetens prædam à quoquam, opinione clara omnes presbyteri declararent, & firmarent: & sic ad ordinem presbyterii accederet, & faceret in eodem annos tres. Ita Synodus Romana sub Siluestro c. 11. Addi possunt ad idem duo Decreta, Zosimi, & Siricij, Summorum Pontificum, quæ habentur apud Gratianum

L. 2. ep. dist. 77. c. in singulis, & c. quicumque. Et epistolæ duæ
 1. S. Cypriani: Vbi videre est, quanti faciat Lectoratus
 L. 4. ep. officium (quod inter quattuor minores ordines est se-
 3. cundum) vt, propter multorum vulnerum cicatrices, & illustres agones, quos pro fide Christi in corpore suo perpepsi fuerant Sancti Aurelius & Celerinus Confessores, in Lectores illos ordinare sufficiens præmium esse iudicauerit.